

STUDIEMATERIALE

MENS VI VENTER PÅ GODOT

AF SAMUEL BECKETT

Fotograf: Robin Skjoldborg

TEATRET VED SØRTE
HEST

Vesterbrogade 150, 1620 Kbh. V

www.sortehest.com

BILLETBESTILLING

TLF. 33 31 06 06, MAN-FRE KL. 11-15

UNG GRUPPE U. 25 ÅR KUN 70 KR. PR. STK.

SPILLEPERIODE 8. JAN – 6. FEB 2022

SPILLETIDER MAN-FRE KL. 20.00, LØR-SØN KL. 17.00

VARIGHED CA. 2 TIMER OG 40 MIN. INKL. PAUSE

Fotograf: Robin Skjoldborg

INDHOLD

- SAMUEL BECKETT
- DET ABSURDE TEATER OG MENS VI VENTER PÅ GODOT
- OPGAVEKATALOG
- HOLDET BAG FORESTILLINGEN

KÆRE UNDERVISER

I dette studiemateriale til Samuel Becketts **MENS VI VENTER PÅ GODOT** har vi samlet et idékatalog med baggrundsstof om forfatteren, det absurde teater og den aktuelle forestilling. Materialet er specielt velegnet til fagene **dansk, engelsk, fransk, drama** og **samfundsfag** på ungdomsuddannelserne og indeholder forskellige typer opgaver som inspiration til, hvordan man kan arbejde med værket både før og efter, I har set forestillingen. Det kan være en fordel at supplere teateroplevelsen med at læse teksten, men det er ikke en forudsætning.

Vi håber, at studiematerialet vil være en åbning til større forståelse af værket og dermed give jer større udbytte af forestillingen. Vi ser frem til at byde jer velkommen på Teatret ved Sorte Hest og håber, at I får en fornøjelig aften – og noget at tænke over, når I kommer hjem.

Rigtig god fornøjelse!

SAMUEL BECKETT

(1906-1989)

Den irskfødte, engelsk- og fransksprogede forfatter Samuel Beckett anses for at være en af de vigtigste modernistiske forfattere i det 20. århundrede. Efter at være født og opvokset i Irland bosatte han sig i 1937 i Frankrig, hvor han levede resten af sit liv og skrev sine hovedværker. Becketts værker spænder over både drama, romaner, noveller, digte og kortprosa inden for den absurde tradition. Selvom hans modersmål var engelsk, søgte han udfordringen i også at skrive på det tillærte sprog fransk, og han oversatte mange af sine egne værker frem og tilbage mellem de to sprog.

I 1953 fik Beckett sit internationale gennembrud med *MENS VI VENTER PÅ GODOT*, som efter urpremieren blev opført 400 gange på Théâtre de Babylone i Paris og siden har gået sin sejrsgang på alverdens scener. Til Becketts mest kendte skuespil hører desuden *Slutspil*, *Glade dage* og *Krapps sidste bånd*, og af hans romaner kan nævnes *Murphy*, *Watt*, trilogien: *Molloy*, *Malone dør* og *Den Unævnelige* samt hans sidste tekst i romanlængde *Hvordan det er*. Becketts værker er oversat til mere end 20 forskellige sprog, og i 1969 modtog han Nobelprisen i litteratur.

DET ABSURDE TEATER OG MENS VI VENTER PÅ GODOT

De absurde dramatikere vrøvler ikke. Deres dialog er skræmmende præcis, poetisk og fuld af kulsort humor. De portrætterer en verden, hvor mennesker forsøger at navigere i den ubarmhjertige ødelæggelsesproces, der foregår, mens de forsøger at erkende timelighed og forgængelighed og giver os på fornemste vis et indblik i menneskets dybeste natur, når den udsættes for optimalt pres.

Absurdisterne portrætterer som regel mennesker, der stilles overfor fundamentale valg i enkle, grundlæggende situationer i tilværelsen. Personerne konfronteres med ventetiden mellem fødsel og opgøret med den visse død. På den anden side konfronteres publikum med konkrete projektioner af vores dybeste frygt og angst, som de fleste kun har følt vagt og halvt ubevidst. Den absurde tradition er kendetegnet ved, at man ikke stiller direkte spørgsmål, ikke påtvinger tilskueren nogen dramatiseret morale, ikke fremsætter nogen speciel hån. Man konkluderer aldrig på egne udsagn.

De absurde dramatikere stiller de store spørgsmål. De svarer ikke. De starter dialogen.

Samuel Beckett er ingen undtagelse. Han koger fond på ordet og bruger det tredimensionelle dramatiske rum og karaktererne til at tilføre sproget nye ressourcer. Han overspringer den begrebsmæssige tænkings stadium på samme måde som et abstrakt maleri overspringer den genstandsmæssige betragtning og giver dermed plads og frihed til individuelle oplevelser af sit univers og sin begrebsverden.

MENS VI VENTER PÅ GODOT blev Samuel Becketts store gennembrudsværk. Stykket havde urpremiere på det lille Théâtre de Babylone i Paris, d. 5. januar 1953 og blev mod forventning en kæmpe succes med 400 opførelser. Siden er den mærkelige tragiske farce oversat til mere end 20 sprog og har gået sin sejrsgang på scener over hele verden, bl.a. i San Quentin-fængslet i 1957, hvor de indsatte i høj grad identificerede sig med hovedpersonernes endeløse venten på noget, som de ikke ved, hvad er.

I den aktuelle opsætning af MENS VI VENTER PÅ GODOT på Teatret ved Sorte Heste spiller Nicolas Bro og Mads Wille de to småkriminelle vagabonder, Estragon og Vladimir, som befinder sig på en uendelig landevej og venter på Godot. De ved egentlig ikke, hvem Godot er, eller hvorfor de venter på ham, men en ting er sikkert: De er nødt til at blive, indtil han kommer.

I ventetiden gør de, hvad de kan for at bevare værdigheden, mens de prøver støvler med og uden sok, udviser en mistænkelig interesse for hatte, propper sig med rådne gulerødder og overvejer den bedste måde at begå selvmord på, når der kun er ét sølle træ. Desuden prøver de at overgå hinanden i kendskab til Biblens evangelister, udsætter en stakkels dreng (Olga Matthiesen) for tredjegradsforhør om Godots gøren og laden, sparker rundt med slaven Lucky (Kristoffer Helmuth) og søger job hos hans herre Pozzo (Steen Stig Lommer).

Ellers sker der sådan set ingenting, og næste dag ligner den foregående til forveksling. Men hvem ved – måske kommer Godot i morgen?

Da den amerikanske instruktør Alan Schneider skulle iscenesætte den første amerikanske opsætning af MENS VI VENTER PÅ GODOT i 1957, spurgte han Samuel Beckett om, hvem eller hvad, han mente med Godot. Beckett gav følgende svar:

"If I knew, I would have said so in the play."

Samuel Beckett spidsbelaster sine karakterer med død og ødelæggelse og lader dem terrorisere sig igennem livskampen uden nåde. Alt det vi kender, fordi vi er mennesker. Og hvis man tør slippe taget og springe på hovedet ind i det absurde mørke og lys, venter der en chance for at udforske det vanskelige ved at finde mening i en verden, der er underkastet uophørlig forandring. Der venter en verden, hvor der hersker mørke og lys og larm og stilhed og gru og forsoning og tvivl og tragik og humor og uhygge og visdom og meningsløshed og overbærenhed og brutalitet og godt og ondt. Den absurde mikstur giver både indsigt og udsigt.

Måske en lille nøgle til fortolkningen fra Beckett selv:

"If by Godot I had meant God I would have said God, and not Godot."

OPGAVEKATALOG

Brainstorm inden forestillingen

- Hvad tror du/I stykket MENS VI VENTER PÅ GODOT handler om? Sammenhold jeres forslag før og efter, I har set stykket. I kan evt. finde inspiration her: <https://www.youtube.com/watch?v=Cz5ey3RqDBI&feature=youtu.be>

Forberedelse to og to inden forestillingen

- Tid/sted/miljø?
- Lav et mindmap over forestillingens fem personer. Karakteriser og sammenlign dem.
- Hvilken rolle spiller slaven Lucky i forestillingen?
- Beskriv hvordan mennesker generelt kommunikerer. Lav en liste over alle de kommunikationsformer, I kan komme i tanke om.
- Forestil jer, at I selv skal sætte stykket op. Hvilket udtryk ville I give de forskellige karakterer i form af kostumer/makeup? Hvordan kunne scenografien se ud?
- Er stykket relevant i forhold til jeres eget liv i dag? Forklar hvorfor/hvorfor ikke. I kan evt. finde inspiration her: <https://www.popmatters.com/samuel-beckett-waiting-for-godot-2645933234.html>

Gruppearbejde i forbindelse med læsning af teksten

- Inddel klassen i grupper på fire-seks personer, og fordel scenerne i grupperne. Læs scenerne op – fordel rollerne mellem jer. Lev jer ind i rollerne!
- Opsummer hvad der sker og siges i jeres scene/scener.
- Hvad lægger I mest mærke til i jeres scene/scener?
- Hvilke af disse stilistiske træk indgår i jeres scener: Gentagelser? Modsætninger? Paradokser? Hvilken effekt har de?
- Efter gruppearbejdet kan I evt. opføre nogle af scenerne for hinanden.

Skriveøvelse efter forestillingen

- Skriv en kort anmeldelse af forestillingen og giv den karakter på 1-5 stjerner.
En anmeldelse er din personlige mening om og vurdering af forestillingen. Det er en form for brugervejledning, hvor du skal beskrive din oplevelse, sige din mening og begrunde det med eksempler og gode argumenter – hvad enten du kunne lide forestillingen eller ej. Prøv at besvare følgende spørgsmål i anmeldelsen:
- Hvad handler forestillingen om? Hvordan bliver handlingen fortalt?
- Hvad tror du, er forestillingens budskab? Var budskabet klart for dig?
- Var der noget, der gjorde særligt indtryk på dig? Positivt eller negativt?
- Vil du anbefale forestillingen til andre? Hvorfor/hvorfor ikke?

HOLDET BAG FORESTILLINGEN

MEDVIRKENDE Nicolas Bro, Mads Wille, Steen Stig Lommer, Kristoffer Helmuth, Olga Matthiesen

INSTRUKTØR Maria Vinterberg

SCENOGRAF Marianne Nilsson

LYSDESIGNER Lasse Svarre Christiansen

SKRÆDDERSAL Mikael Jensen

DRAMATIKER Samuel Beckett

OVERSÆTTER Klaus Rifbjerg

TEATERFORLAG Nordiska ApS - København

NICOLAS BRO (f. 1972) – Estragon

Nicolas Bro er uddannet skuespiller fra Statens Teaterskole i 1998 og debuterede i *Slottet* på Mammutteatret i 1994. Siden har han markeret sig i et utal af roller, bl.a. på tv og film i *Rejseholdet*, *Forbrydelsen II*, *De grønne slagtere*, *Adams æbler*, *Mørke*, *Antboy I-III* samt *Voksne mennesker*, som indbragte ham en Bodil for bedste mandlige birolle. Yderligere har han modtaget en Bodil for sin hovedrolle i *Offscreen* samt to Robert-priser for sine birollepræstationer i hhv. *Spies & Glistrup* og *Mænd & høns*. Sideløbende har man kunnet opleve ham på teaterscener som Østre Gasværk Teater, Aveny-T, Grønnegårds Teatret, Mungo Park samt Det Kongelige Teater, hvor hans hovedroller i henholdsvis *Faust* og *Hamlet* er blevet hædret med Årets Reumert. Nicolas Bro er desuden dramatiker og har bl.a. skrevet *Natsværmer*, *Guddommeliggørelsen af den laveste fællesnævner*, *Stolthed er kolossal* og *Slutstrand* til Mammutteatret samt *Himmelstormerne* til Østre Gasværk Teater.

MADS WILLE (f. 1971) – Vladimir

Skuespiller og tidligere teaterchef Mads Wille er uddannet fra Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 1998. Samme år debuterede han i *Shopping and Fucking* på Café Teatret, og siden har han medvirket i en lang række forestillinger på de københavnske scener – bl.a. *Den dobbelte troløshed*, *Lige for lige* og *Misantropen* på Grønnegårds Teatret, *Røverne*, *Fyrværkerimesterens datter* og *Vintersolhverv* på Det Kongelige Teater samt senest *Enetime* på Teatret ved Sorte Hest. På tv har man bl.a. kunnet opleve ham som Grev Ditmar i alle sæsoner af *Badehotellet* og på film i *Der kommer en dag*, *Den som dræber*, *Drabet*, *Rejseholdet*, *Forestillinger* og *Ørnen*. 2008-16 var han sammen med Simon K. Boberg leder af Husets Teater, hvor han også selv stod på scenen i forestillinger som *En smule stilhed før stormen*, *Greenboy* og *Gud taler ud*.

STEEN STIG LOMMER (f. 1960) – Pozzo

Steen Stig Lommer er uddannet fra Statens Teaterskole i 1984 og har medvirket i et hav af forestillinger på landets teatre, heriblandt *Den skaldede sangerinde* på Teatret ved Sorte Hest, *Den Gerrige* og *Misantropen* på Det Kongelige Teater, *Ingen møder nogen*, *Udsøgt smerte* og *I love Dick* på Husets Teater samt *Ansigtet mod væggen* og *Under is* på Café Teatret, hvoraf sidstnævnte indbragte ham Teaterpokalen i 2009. Siden 2003 har han desuden været chef for Grønnegårds Teatret, hvor han har stået på scenen i bl.a. *De lystige koner i Windsor*, *Jeppe på bjerget* og *Don Ranudo*. Derudover har Steen Stig Lommer medvirket i en lang række tv-serier som *Edderkoppen*, *Krøniken*, *Ørnen*, *Mercur* og julekalenderen *Julestjerner* samt i film som *Mennesker bliver spist*, *Drømmen*, *Kapgang* og senest *De forbandede år*.

KRISTOFFER HELMUTH (f. 1989) – Lucky

Kristoffer Helmuth debuterede i 2013 som Nicolaj i *Nøddebo Præstegård* på Folketeatret og blev uddannet skuespiller fra Den Danske Scenekunstscole Odense i 2015. Året efter modtog han en Reumert Talentpris for sin medvirken i *Brødrene Løvehjerte* og *Lad den rette komme ind* på Odense Teater, hvor han er fastansat skuespiller og desuden har medvirket i forestillinger som *Oliver Twist*, *Mr. Marmalade*, *Anna Sophie Hedvig*, *Skønheden og udyret* og *Den mystiske sag om hunden i natten*. På Teatret ved Sorte Hest har Kristoffer Helmuth tidligere medvirket i *Anonyme sexister* og *Torben Toben*.

OLGA MATTHIESEN (f. 2006) – Drengen

Olga Matthiesen går på Bernadotteskolen.

MARIA VINTERBERG (f. 1966) – Iscenesætter

Sceneinstruktør og teaterchef Maria Vinterberg stod i mesterlære hos blandt andre Sam Besekow og debuterede som instruktør med forestillingen *En verdensomsejling under bordet* på Café Teatret i 1996. Siden 2012 har hun siddet i chefstolen på Teatret ved Sorte Hest, hvor hun værner om de absurde klassikere, stærkt illustreret af sine iscenesættelser af Samuel Becketts *Slutspil* og *Glade Dage*, Eugene Ionescos *Den skaldede sangerinde* og *Enetime* samt Line Knutzons *Det er så det nye*. Derudover har hun instrueret talrige forestillinger på adskillige scener i landet, heriblandt CaféTeatret og Bellevue Teatret, hvor hun stod bag Brødrene Lund Madsens trilogi *Mr. Nice Guy*, *Enden er nær* og *Gæster fra Rødby*.

MARIANNE NILSSON (f. 1963) – Scenograf

Marianne Nilsson er en af Danmarks mest erfarne scenografer. Hun er uddannet fra Statens Teaterskole i 1992, har skabt en lang række scenografier på større og mindre scener i Danmark, Sverige, Rusland og Norge og modtog Årets Reumert i 1999. Marianne Nilssons stil er enkel og funktionel med en egen fantasifuld poesi, der får hendes design til at skille sig ud og skabe levende fortællinger. I hendes stemningsfulde rammer får ord og handlinger et visuelt med- og modspil, der løfter det essentielle. Det gælder, hvad enten hun arbejder på store eller små scener, med rum eller kostumer.